

Irena Dousková

Nech zajíce běžet

Irena
Dousková

Nech zajíce běžet

Brno
2026

Irena
Dousková

Nech zajíce běžet

Rukopis knihy vznikl s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR a s podporou Českého
literárního centra, sekce Moravské zemské knihovny
v Brně, v rámci rezidenčního pobytu v roce 2025.

© Irena Dousková, 2026
© Host — vydavatelství, s. r. o., 2026
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-3315-2 (PDF)
ISBN 978-80-275-3316-9 (ePUB)
ISBN 978-80-275-3317-6 (MobiPocket)

1.
Nepozornost

Magdaléna Cecílie zaslechla vrčení. Hnusný, zlověstný zvuk. Ohlédla se, ale pes nikde. Jen několik chodců. Vystoupili ze stejné tramvaje a rozběhli se všemi směry. Poprchávalo. Nebe sedělo hned za komíny, šedé jako kulisa ze skandinávské tragédie. Chodníky se leskly a začínaly klouzat. Udělala pár kroků a bylo to tu zas. Možná se pes skrýval za zdí hřbitova, kolem něhož právě procházela. Přeběhla na druhou stranu a pokračovala strmou ulicí vzhůru. Už se neohlížela, veškerou pozornost však upřela jen k tomu, jestli ten zvuk znovu neuslyší. Noviny, které v rozrušení upustila, zůstaly ležet na zemi. Císař František Josef padl obličejem rovnou do louže. Tvářil se, že se nic neděje. Ačkoli právě dnes, čtvrtého října 1911, slavil jmeniny. Jako každoročně.

2.
Možností je celá řada

Baron Karl Eusebius Hadik-Czeszneky nedokázal otevřít oči. Možná je po něm. Všechno se s ním točilo, čekal, že ho ten ďábelský kolotoč vyplivne rovnou do kotle s vroucí smolou. Něco podobného už dlouho tušil. Po chvíli pochopil, že to, co pokládal za pouhý úvod k rafinovanějším mukám, bude jen další kocovina. Pozemskému trápení, a ničím jiným život bez peněz není, ještě nebyl konec. Bolel ho žaludek. Měl dojem, že se nenalézá na svém místě, ale nebyl si jist, kde by ho měl hledat. Nejspíš v krku nebo možná v hlavě, která tak třeštila, dokud na ni nepustil proud studené vody. To stačilo, aby mohl konstatovat první pozitivum. Nachází se v koupelně. Sice nepěkně zřízené, zato vlastní. Byl doma a podle všeho sám. Obojí ho potěšilo. Vůbec si nepamatoval, kdy, kde a jak předchozí noc skončila a jakým zázrakem se tu nakonec ocitl. Aby se ujistil, že nikdo jiný v domě opravdu není, prošel ho zdola nahoru a zase zpátky. Nahlédl i pod postele a do špajzu. Bohu díky, bylo tomu tak. Dopřál si tedy konečně sprchu a po ní i kávu. Tím veškeré radosti skončily. K jídlu v celé vile nenašel nic, s výjimkou jednoho bažanta, zavěšeného vzadu ve špajzu, ještě opeřeného, a k snídani tudíž nevhodného.

O snídani se dalo uvažovat jen ve vztahu k předchozímu spánku. Jednalo by se spíš o pozdní oběd, čistě teoreticky ovšem. Stejně neměl chuť.

Sloupkové hodiny stojící na komodě v salonu odbily třetí a přehrály několik veselých tónů. Jako by byl důvod k oslavě. Činily tak denně, hodinu za hodinou. Vzhledem k okolnostem to však, nikoli poprvé, znělo jako výsměch. Baronův kalný zrak se stočil tím směrem. Byly zhotoveny z mramoru, od pohledu ušlechtilého kamene, bílého, protkaného sítí narůžovělých žilek. Pozlacené kyvadlo i strojek, sestávající ze čtyř otáčejících se kuliček, se vyzývavě leskly. Karla Eusebia napadlo, kolik by tak za tu jemnou práci stržil. Obrali by ho, jako vždycky, ale nouze by byla na chvíli zažehnána. Hodiny z ničeho nic ještě dvakrát cinkly. Buďto aby ho upozornily, že o jeho záludném nápadu vědí, nebo proto, že přestávaly fungovat, jako v tomto domě kdeco, včetně majitele. Vzápětí se ozvalo jiné zvonění, tentokrát zvenku. Šel otevřít tak, jak byl, v trepkách a v županu. K brance to bylo pár kroků, přerostlé keře však bránily ve výhledu. Mockrát si říkal, že s tím něco udělá. A jindy zas, že neohlášeným návštěvám otvírat nebude. Kdo by stál o podomní obchodníky, politické agitátory nebo rozčilené věřitele, jedny vlezlejší než druhé. Všechna svá předsevzetí opět porušil a konal dřív, než věc stačil uvážit. Naštěstí to byla žena. Přesně řečeno dívka, to samo o sobě ho poněkud uklidnilo. Ženy obvykle do žádné z těchto kategorií nespadaly. Na pár revolucionářek sice už taky narazil, hrůzu ale nevzbuzovaly, spíš lehký údiv a pobavení. Dívka, která stála na chodníku, k nim určitě nepatřila. Dle zevnějšku soudě, oblečena byla dosti stroze, by možná bývala mohla, jinak ale ne. Úlek v její pobledlé tváři to jednoznačně vylučoval.

„Promiňte," špitla, „to jsem ale…" Mávla rukou, otočila se a odešla.

Vrátil se k nedopité kávě, pokuřoval. Omyl. Kampak měla namířeno? Asi do služby. Popletená venkovanka. Jako služka ovšem nevypadala. Jako venkovanka vlastně taky ne. Jak tedy vypadala? Nějak nevěděl. Všechno se to seběhlo moc rychle. Byla hezká? Měla velké oči, možná tím leknutím? Co na tom záleží. Pořád mu nebylo dobře. A krom toho se cítil dotčený. Nebylo na tom nic záhadného ani zajímavého. Prostě se spletla. Názvy ulic se opakovaly. Ulice a číslo domu mohly sedět, zbytek ne. Vnitřní Praha byla jedna věc, ale všelijaká předměstí, všechny ty dosud samostatné obce, Vinohrady, Žižkov, Radlice, Smíchov a Košíře nevyjímaje, věc druhá. Svého Palackého, svého Husa, Žižku a Komenského nebo svou Libuši měli skoro všude. Mohl to být ten případ. Opravdu, nic zvláštního. A osobního teprve ne. Zabloudila. Přesto měl pocit, že mu ublížila. Už jen tím, že na ni vůbec myslel. Na služku. Dvaatřicet let už není skutečné mládí. Ne, není. Jí mohlo být tak osmnáct. Utekla. Ani se na něj pořádně nepodívala. Bůhvíproč ho to zlobilo. A zvonek znovu zazvonil.

Vstal, pak ale zaváhal. Nebylo pravděpodobné, že by se vrátila. Přede dveřmi zůstal nerozhodně stát. Návštěvník však něco takového tušil, dobře barona znal. Raději se ozval sám.

„Můžete klidně otevřít. To jsem já! Doktor Previt osobně," dodal pro jistotu a zasmál se.

„Na schön, pojďte dál," pustil advokáta dovnitř, „být vámi, moc bych se nesmál. Jinak hned každý odhalí, co jste zač."

Jízlivá poznámka se stala zdrojem dalšího veselí, provázeného ještě hlasitějším smíchem. Vtípky na svoji adresu

právník miloval, ty jedovaté obzvlášť. Taky měl rád přezdívku, jíž ho šlechtický přítel obšťastnil, když se mu povedla jakási delikátní operace v jeho prospěch. Výhodný prodej bezcenného obrazu, nebo snad dokonce pozemku, který úspěšně zpeněžili dvakrát. Už si přesně nevzpomínal, měli toho spolu na kontě víc. Každopádně ho tehdy baron ocenil slovy: „Doktore, vy nejste Vít, vy jste Prevít!“ Vzal to jako poklonu a tak to také bylo myšleno. Ve skutečnosti se advokát jmenoval Vít Sousedík, ve svých čtyřiceti letech byl zkušeným profesionálem, dosti známým, ale trochu příliš podnikavým na to, aby se dalo říct, že i úctyhodným. Ostatně jinak by se citlivých kauz zpustlého mladíka s rodokmenem sotva ujal.

„Nemám vám co nabídnout, omlouvám se. Leda šálek kávy. Větší část noci jsem strávil někde v těch ruinách. V Josefově, aspoň myslím… Ale ve kterých pajzlech konkrétně, to po mně nechtějte. Není mi dobře a k ničemu to nevedlo, bohužel. Jako obyčejně…“

„Jako bych vám to neříkal.“

„Já vím, ale chtěl jsem to ještě zkusit. Víte, co se povídá.“

„Obvykle ano,“ konstatoval právník suše.

„Ovšem pokud jde o židovskou čtvrť, moc toho z ní nezbylo, pravda, vesměs samé nesmysly. Nesmíte věřit bulvárním pisálkům a služebným. Žádnou nemáte, pravda…“ zasmál se. „Golema snad nehledáte, nebo jo?“

„To opravdu ne. Mně stačí, co zastanete vy.“

„Nedivil bych se, je z toho módní záležitost. Onehdy jsem dokonce viděl inzerát: *Za nalezení Golema nebo jeho zachovalé části nabízí se až 30% podíl ze zisku a zajímavá finanční odměna. Výše odměny závisí na zachovalosti výše zmíněného…*“

„Kdyby ho někdo našel, proč by ho prodával za třicet procent a pofidérní odměnu? Vždyť to nedává smysl. No nic, jak jste říkal, Golema nehledám."

„Pravda, pravda, ale tihle blázni? To si téměř říká o nějakou tu speciální operaci, nemyslíte? Co takového hledače učinit šťastným? Obstarat mu zachovalou část *výše zmíněného*... Toho bych se držel, to by nemusel být takový problém."

„Pro vás určitě ne."

„Spojenými silami samozřejmě. Leccos zajímavého se nám už povedlo, pravda? Kde je kuráž, nápad se dostaví."

„Když jsme u toho, proč jste se dostavil vy?"

„Já? Proč jsem přišel já, pravda... To s tím samozřejmě souvisí. Nikoli s Golemem, s vaším hledáním. Měl bych pro vás jeden tip."

Baron byl zvědavý, ale taky se mu chtělo spát. „Sem s ním, mám ještě nějakou práci," řekl.

„Vy hledáte člověka, tedy Žida nejspíš, že ano, znalého kabaly. Musí rozumět své věci, musí být ochoten o ní mluvit a musí být slušný. Zdánlivě neřešitelný problém, pravda..."

„Ale vy jste ho, předpokládám, vyřešil."

„To bych si nedovolil tvrdit, ale snahu mi upřít nemůžete. Jen klid, prosím, neračte být netrpělivý. Hned se k tomu dostanu. Za prvé, nemarněte čas v někdejším ghettu. Tedy v tom, co z něj zůstalo, ani nikde v těch končinách. Tam najdete leccos, ale znalce kabaly těžko. Ostatně Židů tam moc nezbylo, většina se dávno odstěhovala. Například na Vinohrady, jak jsem slyšel. V Josefově zůstal, nehledě na vyznání, jen pávl."

„To mi nemusíte vysvětlovat."

„Asi ano, když jste tam zase strávil noc."

„Chtěl jsem..."

„Já vím, to už jste říkal. Ale chlastat můžete i jinde, nebude to tak nebezpečné."

Při zmínce o nebezpečí barona zamrazilo. Na sklep prve zapomněl. Pocítil nutkání rychle hosta vyprovodit. Ovládl se, jakž takž své obavy potlačil. Pokud by se potvrdily, všechno je stejně ztraceno, půlhodina v tom už nehrála roli.

„Abych přešel k věci. Jeden můj židovský známý, náhodou fajn člověk, svedlo nás jen občasné obchodní jednání, ale právě na jeho základě má moji důvěru, se mi onehdy zmínil o jistém soukmenovci. Při troše štěstí by to mohl být váš člověk."

„Rabín?"

„Jděte, rabíni kabalu nesnášejí, to ví každý."

„Já ne. A kdo to tedy je?"

„Krejčí."

„Mein Gott."

„Jen se smějte! Houby tomu rozumíte, račte prominout. I největší židovští učenci byli často zároveň obyčejnými řemeslníky. Ševci, koželuhy, dokonce řezníky... U nich je to odjakživa běžné. Mimikry, rozumíte. Všechno přece skrývají, nejenom poklady, peníze, krásné dcery a důležité styky. I vědomosti. Vždycky to tak bylo a pořád to tak je. Nikdy jste o tom neslyšel?"

„Co já vím? Slyšel jsem o Židech věci, že mi vlasy na hlavě vstávaly hrůzou. Proč bych si měl pamatovat zrovna tuhle?"

„Dobrá, na tom nesejde. Zkrátka je tu jakýsi krejčí, postarší, nenápadný, chudý, alespoň tak se to jeví. A ten by možná, za nic pochopitelně neručím..."

„Pochopitelně."

„...mohl být tím, koho hledáte. Známý naznačil, že v kabale se víc než vyzná. Prý je to jeho vášeň. Zná ho od dětství,

podle všeho splňuje většinu vašich požadavků. Má to ale jeden háček."

„Jak jinak."

„Není jisté, zda by o svých vědomostech, a tím méně o své praxi, byl ochoten mluvit."

„Potom je to marné." Karl Eusebius zívl. Nedokázal to ovládnout.

„Ne, ne, ne, kdepak. A krom toho, když na to přijde, tihle lidé dovedou i hovno proměnit ve zlato. Jste unavený, probereme to jindy. Odpočiňte si, víte, kde mě najdete. To vyřešíme. Všechno vyřešíme."

„Dobrá, příteli, děkuji vám za vaši snahu. Stavím se, jen co mi to povinnosti dovolí."

Věděl, že oslovení „příteli" si advokát cení nade všecko. Hned po penězích. Ani jemu ale nemůže zůstat na věky dlužen. Napadlo ho, nemá-li mu rovnou nacpat mramorové hodiny, které už zase protivně jásaly. Tím by ovšem ztratil možnost obohatit výnosem z jejich prodeje svůj jídelníček a zpříjemnit si tak několik příštích večerů. Navíc nechtěl advokátův odchod dále protahovat. Nakonec tedy jen dodal, jak si váží jeho služeb, konečně za ním zavřel, zamkl na dva západy a běžel rovnou dolů.

Sklep to byl prostorný a suchý. Vypadal téměř jako další pokoj, však v něm taky baron neměl žádné zásoby. Na to stačil špajz, beztak většinou poloprázdný. Tady skladoval nejvýš pár láhví vína. Nic vzácného ani zvlášť drahého, prostě slušné víno od spolehlivého dodavatele. Náhodný návštěvník by si dvou zaprášených beden v rohu ani nevšiml. Jeho pozornost by nejspíš upoutaly jiné věci. Police podél stěn, plné pohřebních svícnů, krucifixů nejrůznějšího druhu a provedení, zvířecích koster, vycpaných sov, sýčků i havranů,

lahviček označených zkříženými hnáty a řady dalších podivných předmětů. Uprostřed místnosti stála rakev. Otevřená, vystlaná černým atlasem. Na podušce stejné barvy spočívala lidská lebka. Celý sklep tak připomínal cosi mezi kabinetem hrůz a rodinnou kryptou, připravenou k použití.

Rakev Karl Eusebius zdědil spolu s vilou po její poslední majitelce, jakési, podle všeho potrhlé, pratetě. Kdoví jak se stalo, že sama byla nakonec pohřbena v jiné. Možná jich vlastnila víc, stejně jako těch vil. Každopádně když tu věc ve sklepě objevil, upřímně se zděsil. Měl v úmyslu okamžitě se toho odpudivého mementa mori zbavit. Potom si ale představil tu báječnou situaci, až uprostřed večírku požádá některého z hostů, aby zaběhl pro novou láhev. Rakev zůstala na místě. Vše ostatní jí naopak přizpůsobil. Podlahu nechal pokrýt rudým kobercem. Dal vyrobit police, v dobrém rozmaru je vlastnoručně natřel načerno, opatřil všelijaké ty funerální nesmysly, které do nich postupně rozmístil, a nakonec i zachovalou lebku. Vyšlo to na pár šupů. Skvěle se u toho bavil a s výsledkem byl spokojen. Místnost teď vypadala jako útočiště nějakého upíra. Nikde ovšem žádná hlína, žádná siroba. Naopak, pečoval o to, aby sklep zůstával suchý a přiměřeně temperovaný. Napadlo ho totiž, že by se rakev dala příležitostně využít i k jiným účelům než jen k rozjívených žertům. Ženy, jak dobře věděl, mívají roztodivné choutky. Najdou se i takové, co podobné prostředí ocení. Znal kupříkladu několik zajímavých umělkyň, ale též znuděných dam z vyšších kruhů, které každou novou zkušenost vítají. A hrůza byla momentálně v módě. Zhruba takové byly důvody, proč si truhlu, mimochodem z kvalitního dubu, nakonec ponechal. Zanedlouho k nim však přibyl ještě jeden a o ten se teď jednalo především.

Před necelým rokem, jednoho horkého odpoledne, kdy je lépe někde se před sluncem ukrýt, sešel dolů. Stále měl co vylepšovat. Původní textilie zvlhly a zplesnivěly. Chtěl je odstranit a nahradit novými. Pustil se do práce. Za chvíli mu byla skoro zima. Máloco člověka zchladí lépe než hrátky se smrtí. Zpuchřelá poduška zatuchle páchla. Ani on by neměl nejmenší chuť na ní spočinout, natož jakákoli sebevýstřednější dáma. Už pouhý dotek byl nepříjemný, s vyhlídkou na vzrušující budoucnost se jím však nenechal odradit. Jakmile vyjmul polštářek, objevil v látce pod ním otvor. Něco v něm bylo, něco nahmátl. Leknutím ucukl, hned však pokračoval dál. Vsunul třesoucí se ruku mezi zvetšelé hadry a vyndal plochý předmět, omotaný kusem sametu. Rozbalil ho a spatřil kožený futrál. Oddechl si, že nevytáhl něčí lopatku. Ačkoli ta ještě mohla číhat uvnitř. Doufal, že tomu tak není. Pouzdro, uzamčené zrezivělým zámkem, se na omak zdálo prázdné. Klíč samozřejmě neměl. Odnesl tu věc nahoru, trochu ji očistil a pokusil se dovnitř dostat nožem. Marně. Vzal jiný nůž, větší. Celý zámek pak prostě vyřízl. Šlo to špatně a trvalo to dlouho. Poranil se, ale nakonec to dokázal. Našel tři do ruličky smotané listy papíru. Hustě popsané drobným písmem, bohužel hebrejským. Byl zklamaný, nemohl si je přečíst. Vzrušení, s nímž schránu otevíral, ho však neopustilo. Samotná skrýš napovídala, že se jedná o cosi výjimečného a nejspíš cenného. Schovat pouzdro na tak odpudivé místo bylo chytré. Muselo to mít svůj důvod.

Přemýšlel, co všechno o své vzdálené příbuzné neví. Bylo toho mnohem víc než to, kde stařena s pověstí potrhlé staré panny vzala hebrejské texty, zda jim rozuměla a jestli vůbec patřily jí. Neznal ji, nikdy ji nepotkal. Možná k nim přišla stejně jako on, s domem a s rakví. Prostě jen nenechala

vyklidit sklep. O koženém pouzdru nemusela mít ani tušení. Mohlo se jednat o výňatky z bible, významné hlavně starobylostí. Nebo ani to ne. Třeba je opsala sama, mohla k nim mít osobní vztah, o jehož důvodech se už nikdo nic nedozví. Nevylučoval proto ani možnost, že rakev neměla být rafinovaným úkrytem. Že si ji skutečně připravila pro sebe a schrána se v ní nacházela jen kvůli tomu, že se s úryvky Písma svatého chtěla nechat pohřbít, k čemuž nakonec bůhvíproč nedošlo. Možností je zkrátka celá řada. Dokud nezjistí, o jaké listiny se jedná, nebude vědět, která je ta pravá. Nemělo smysl dál spekulovat. Musí zachovat klid a všechno důkladně promyslet.

To bylo před rokem. Teď se vrhl k rakvi a doufal, že všechno je v pořádku. Ohledně minulé noci poněkud tápal. Věděl, že pouzdro nebral s sebou, nikdy to nedělal. V opilosti byl nicméně schopen lecjaké nerozvážnosti. Mohl si nad ránem někoho přitáhnout domů. Mohl být, nedej bože, okraden. Nic takového se naštěstí nestalo. Listy ležely tam, kde měly. Netknuté a tajuplné, jako vždycky. Pohled na ně ho těšil i rozčiloval. Už o nich věděl o něco víc, stále však žalostně málo. Tip doktora Sousedíka zněl jako špatný vtip, ale člověk nikdy neví. Uložil pouzdro zpátky do rakve. Krásně se leskla, vypadala jako nová. Vydávala slabou vůni dřeva a čistě vypraného prádla.

3.
Divný věci

„Musíte jít se mnou! Jste četník!“ vykřikovala.

Jako by to nevěděl. Kroužila kolem něj a překážela. Měl toho tak akorát. Sotva dořešil incident s rychle jedoucím povozem, ze kterého popadaly pytle a vysypaly se z nich brambory, což nezůstalo bez povšimnutí několika nenechavých kluků, pronásledoval darebáka, co naproti v trafice sebral cigára. Vlastně už byl na odchodu, po tolika hodinách měl nárok, ale pak zahlíd toho zloděje a rozběhl se za ním. Zmizel mu v jednom z průchodů. Stačil okamžik a nebyl. Trafikantka vylítla ven, hulákala, hrozila za chmatákem pěstí a všechnu zlost si vylila na Hrdličkovi, jako by ji okradl on. Cigára to samozřejmě byla fajnová, ta dražší, nejdražší! Jak jinak. Sepište to, nabádal ji. To mi bude platný, odsekla, a měla vcelku pravdu. Tyhle prkotiny jsou nakonec nejhorší. Nikdo vám nic nedá, na nikom si nic nevezmete. Škoda zanedbatelná, z pohledu úřadů rozhodně, jenže když se to přihodí párkrát do tejdne, je to vážně svízel. Nedivil se, že nadává, akorát proč ausgerechnet jemu, kterej se tak snažil. Vždycky se snažil, i v případě, že vyhlídka na úspěch byla minimální. Jako dneska. Celej den krápalo, foukal vítr, kdo

nemusel, nevylejzal, ale těch, co musej, je vždycky ještě dost, a na takovýhle hajzlíky neplatí zákon, uniforma ani svěcená voda, natož počasí.

Konec služby se zkrátka moc nevyved a teď ještě ta hrozná ženská. Nemyslel trafikantku, myslel Pekarovou, tu domovnici. Nepřestávala kolem něj poskakovat a ňafat jako nakopnutej ratlík. Zeptal se, co se teda děje. Prej aby šli kousek stranou, aspoň za roh. Nikam nejde, buď to vyklopí, nebo on odchází. Dávno má po službě. Všelijak se ošívala, ale potom řekla, že se jedná o Kanarfogela od nich z baráku. V pořádku, a co proved? O pořádek se jí prý jedná v první řadě, o tom právě chtěla mluvit. Ať už teda hlavně mluví. Než se dostala k věci, dozvěděl se, že Kanarfogel je Žid, povoláním krejčí a že bydlí v podkroví. Co z toho má být ten zločin, zeptal se, když mu dala šanci. Opáčila, že ji Hrdlička nebere vážně. Že se jí vysmívá.

„A to zas ne, milá paní! Já se vám nevysmívám, ale vidím vám až do žaludku. Ten Kanarfogel je Žid a vám to nehoví. Nelíbí se vám, že u vás bydlí, u vás v baráku… Nemáte je ráda. Co je to za pořádek, říkáte si, svět se zbláznil a nikde žádný zastání. Nic proti tomu, to je vaše právo, ale s tím vám nepomůžu."

„Šmarjá, ne, vy mi nerozumíte. Ani nemůžete, když mě nenecháte domluvit."

„Já vám rozumím až moc dobře. A to mi právě vadí." Sám nevěděl, co to do něj vjelo.

„Žid, a ještě k tomu chudej. Vám takoví nájemníci nejsou vhod, což bych pochopil, ačkoli když se to vezme kolem a kolem, nic vám po tom není, protože vy nejste žádná paní domácí, ale jenom obyčejná domovnice. A víte, co mi vadí nejvíc? Kdyby to byl pracháč, řekněme zrovna majitel domu,

těch už taky není málo, hnětlo by vás to ještě víc, ale to by vám nebránilo piglovat mu boty. Nebo cokoli jinýho, co by si ten židák přál."

„To jste úplně vedle," řekla, „jde o to, že se tam dějou divný věci. Opravdu divný."

Zeptal se jaký. Přece jen... Napadlo ho, jestli se u něj třeba nescházej nekalý živly. Židi teď prej chystaj revoluci, o tom už slyšel.

„Jak bych vám to řekla. Zkrátka... ten Kanarfogel je čaroděj."

Jiskřička zájmu pohasla. To si moh myslet, baba je bláznivá.

„Z oken mu někdy v noci šlehaj plameny. Přitom ale nic nehoří."

„Jděte domu a pěkně si odpočiňte. Já udělám to samý. Už se nemůžu dočkat."

„Říkám vám tu čistou pravdu! Co jsem viděla, to jsem viděla. Vy si nechcete přidělávat problémy, potom se ale nedivte, když nemáte šajn, co se kolem vás děje."

„Spánembohem, pani, ale dejte si radit. Nikomu už o tom neříkejte. Ve vlastním zájmu. Mysleli by, že jste máklá."

Domovnice pokrčila rameny. „Já jsem svoji povinnost splnila," odsekla.

Důraz položila na slovo *já*. Takovýhle baby jsou nejhorší. Když se ztřískaj chlapi a když se pak třeba i seřežou, člověk ví, co má dělat. Ale co s takovou nánou? Napadlo ho, že už je možná starej. Začíná ho to zmáhat. Furt něco. To dřív nebejvalo. Lidi jsou na sebe jak psi. Do háje, a teď vlastně ten pes. Ke všemu tomu.

4.
Lev je hodný člověk

Čekárna byla plná a lidí dál přibývalo. Kanarfogel viděl, že si počká. Začínal litovat, že sem vůbec šel. Tak zlé to s ním zase nebylo. Vůbec to nebylo zlé. Občasná nevolnost, nic víc. Bohužel se o ní zmínil Albertovi, myslel, že jako zkušený lékař mu poradí i na dálku. Třeba nějakou tu tinkturu pro lepší trávení. Jenomže Albert tvrdil, že když to trvá delší dobu, měl by Max někam zajít. V jejich věku už není radno cokoli podceňovat. Hned mu taky vypsal všelijaké ohavnosti, které by to, při troše smůly, mohly být. Jistěže nebudou, jen pro jistotu. Neboj se, zajdi za tím Lvem! doporučoval. Nebo spíš poroučel. Je šikovný a je to hodný člověk. Vždyť ho znáš. A máš to k němu pár kroků! To byla pravda, MUDr. Lev Sachs ordinoval ve Švihovského ulici, na rohu Kostnického náměstí.

Teď tu tedy seděl, vtěsnán mezi zamlklého dělníka, co velikýma rukama nervózně mačkal čepici, a bezzubou stařenku, která naopak mluvila nepřetržitě, aniž by jí, při nejlepší vůli, bylo rozumět. Naštěstí si vystačila s monologem. Potíže nastaly až po příchodu matky s dítětem. Růžolící dívenka školního věku se chtěla posadit. Jelikož nebylo

kam, dala se do pláče. Stoupla si ausgerechnet před tu stařenu.

„Já si chci sednout," vřískala, „bolí mě nožičky! Chci si sednout!"

Matka ji sice napomenula, ale dosti chabě. Vidíš, Miluško, že tu není místo, řekla. Z jejího hlasu však zaznívala výčitka, určená spíš sedícím než dceři. Křik jenom sílil. Ani Milušce už nebylo rozumět. Až na zřetelné *já* a zajíkavé *sednout*, které vlny zpěněného vzteku vynesly chvílemi na hladinu. Nedalo se to vydržet. No tak si sedni, ty spratku, pomyslel si Kanarfogel. A okamžitě toho litoval. Holčička upadla. Z ničeho nic se skácela na zem, jako by jí někdo podrazil nohy. Matka stačila jen vykřiknout. Vyskočil. Nabídl jim svou židli. Cítil se provinile. Tomu dítěti je možná opravdu zle. Může na tom být hůř, než to vypadá. Mnohem hůř. I souchotináři mívají červené tváře, bývá to jeden z příznaků. Dokud na něj nepřišla řada, stál vzadu v koutě.

Doktor Sachs si poslechl, co Kanarfogela trápí. Totéž pak učinil s jeho srdcem, důkladně prohmatal břicho a provedl pár dalších úkonů. Když se narovnal, vypadal spokojeně.

„V pořádku," prohlásil, „můžete se obléknout. Nic na vás nevidím, nic hrozného. Tak co s vámi?"

„Nic, když nic nevidíte."

„A to zas ne, tak rychle se mě nezbavíte. Pošlu vás do vinohradské nemocnice. Na další vyšetření. Abychom nic nezanedbali."

„Nic hrozného to nebude, sám jste to říkal."

„Říkal jsem, že nic hrozného nevidím. To je rozdíl. Nejsem jasnovidec. Ve špitále můžou na ledacos přijít. Tady, jak si račte všimnout, kdovíjaké možnosti nemám."

„Nevadí, mně to stačí. Recepis napsat můžete. Já nevím, jestli o takové *ledacos* stojím. Radši budu věřit vám."

„To si klidně nechte, Wunderrebe taky nejsem."

„Ale vypadáte tak. Koukněte, jestli najdou rakovinu, stejně mi nepomůžou. S tím nikdo nic nenadělá. Se šlakem jakbysmet. Když na něj přijdou, je pozdě. Buďto jste mrtvej, nebo si pár příšernejch měsíců slintáte do polštáře a nedokážete už ani poprosit, aby vás s ním udusili. Tubera to samý. Tak co bych tam dělal?"

„Když to vidíte takhle…"

„A nemám pravdu?"

„Jděte se bodnout. Tak aspoň držte dietu. Zdravá strava, rozumíte. To je základ. Žádnej špek, žádný uzeniny, pivo pít jen v omezené míře."

„Nic takovýho nejím ani nepiju."

„Výborně, ze zdravotního hlediska vám to rozhodně chválím."

„A z jinýho?"

„Z jinýho je mi to buřt. A co teda jíte?"

„Já nevím… chleba, slanečky, cibuli, někdy tvaroh se šnytlíkem nebo s česnekem, chleba… prostě tak normálně."

„A pijete co?"

„Vodu. Myslíte alkohol? Občas si dám stopku hruškovice nebo pár skleniček vína."

„Kouříte?"

„Trochu."

„Trochu?"

„Trochu, ale pěstuju pohyb. V létě plavu, denně někam chodím."

„Kam chodíte?"

„Různě, seberu se a jdu."

„Židovskej sport, říkáte, sebrat se a táhnout… Dobrá, tak co bych vám tak zakázal? Leda to kouření. Vám by možná kus toho špeku sem tam prospěl. No nic, a jak s divadlem? Byl jste v Národním? Viděl jste *Hedu Gablerovou*? Řeknu vám, ten Hašler, ten mě překvapil. Když na to přijde, charakterní herec. Řek byste to do něj?“

„Neřek, ale já to neviděl. Moc tam nechodím, víte? Spíš vůbec.“

„Chápu, není o co stát. Tedy většinou… Chodíte radši do německýho?“

„Ani ne, nechodím nikam. Už mě to nějak neláká. Divadla jsem užil dost.“

„Právě, slyšel jsem. O tom bych si docela rád popovídal. Nebo spíš něco poslech. Ale je mi jasný, že od člověka, co se posledních deset let živí tvarohem, se nejspíš žádnejch pikantních historek nedočkám. Tady máte ten recepis a pozdravujte doktora Fuchse.“

„Vyřídím. A co jsem dlužen?“

„Nic, to jde na pokladnu. Lev je levný, to dá přece rozum.“

5.
Brnění

Magdaléna Cecílie Šnajdrová čekala v rohu místnosti. Už to trvalo dost dlouho, začínaly jí dřevěnět nohy. Židle byla v hotelovém pokoji jen jedna a na té seděla matka. Teď sice zrovna ne, ale to neznamenalo, že si ji Magdaléna může zabrat pro sebe. Na posteli sedět nechtěla, jednak se to neslušelo, byla rozestlaná, a za druhé, bůhví kdo kromě matky v ní na dnešek spal. Nejspíš Nesvačil, jako obyčejně, ale stejně tak to mohl být kdokoli jiný. Třeba některý zdejší vašnosta, tlustý, plešatý a jistojistě ženatý. Na ničem z toho matce nesešlo. Nebo nějaký místní pisálek s vpadlým hrudníčkem a s brýlemi v drátěných obroučkách. Ten by ji na večeři nepozval, ale i taková známost se hodí. Klidně pihovatý, nazrzlý, s měsíc nemytýma nohama. Tak vděčný, zdánlivě bezbranný, a přitom zákeřný do morku kosti. Kolikrát už se to stalo. *Zklamání: Stárnoucí diva ztrácí na svém lesku*, napsal potom klidně, ať byl zrzavý, nebo zlatovlasý jako Apollon. Štítivě pozorovala polštáře s otisky noci. Bylo jich několik, zašlé, seprané, ale tvářily se. Samý volán, samá krajka, kdoví kde je vzali.

A pořád nic. Matka stála u okna jako socha. Rovná záda, útlý pas, hezky tvarované boky. Zpod klobouku se jí vydrala

lokna, jinak se nic nepohnulo. Magdalénu by bývalo bylo zajímalo, na co se tak dlouho dívá. Okno vedlo do dvora. Úzkého a bezútěšného. K vidění byla jen protější zeď, oprýskaná, špinavá a k pláči nudná. Otázku si kladla pouze v duchu. Tušila, že se matka nedívá na nic. Že přemýšlí, co ještě říct. Vše podstatné, i podle Magdalény Cecílie, už řečeno bylo. Dokonce několikrát. Tolikrát, že se na původním rozhořčení dávno usadil zvířený prach všech těch obnošených kostýmů a stokrát rozebraných kulis. Prostě všech těch štací. S její volbou matka nesouhlasila o nic víc než toho dubnového dne, kdy jí o ní Magdaléna pověděla. Nelíbila se jí a nedokázala ji pochopit. Podle Magdalény se o to nikdy ani pořádně nepokusila. Čemu ale rozuměla výborně, to byla silná vůle. O té věděla svoje. Jakmile poznala, o co se tu jedná, trvalo to přibližně půl roku, což je na matku, natož na matku-herečku, relativně krátká doba, přestala klást odpor. V posledních dvou měsících se dostaly tak daleko, že dokázaly probrat i praktické věci. Za jakých podmínek bude Magdaléna u tety bydlet, že se bude slušně chovat, že bude rozumně hospodařit, že se pokusí něco našetřit a tak dále a tak dále. Sem tam sice ještě vykřikovala, jak může její dcera chtít radši dělat poskoka v krámě než hrát divadlo, jak se může chtít pověsit na krk cizím, trochu sice vlastním, ale v podstatě cizím. Deset let se s příbuznými neviděli, nikdo po tom zvlášť netoužil. A vůbec, jak někdo může dát přednost prostřednosti, měšťáckému pokrytectví a nekonečné nudě před uměním. Sem tam do toho znovu zabředly, naštěstí ne příliš často. Tou dobou už všechno bylo domluvené, takže se to dalo vydržet.

Magdaléna těm občasným záchvatům neodporovala. Právě proto, že byly již jen občasné a že jich stále ubývalo. Nehodlala příznivě se vyvíjející situaci zbytečně zhoršovat

nesmyslnými hádkami ani se donekonečna pokoušet změnit matčin názor. Sotva by se jí to podařilo. Krom toho už na to téma řekla všechno, co chtěla. Přesněji řečeno, co považovala za nutné a účelné říct. Po čem doopravdy touží, bylo prozatím vedlejší. Nikdo nemusí vědět, jaké jsou její skutečné plány. Stačí, že to ví ona. A že ostatní přiměla, aby jí nebránili v prvním nutném kroku. Zbytek bude na ní. Tolik do svých osmnácti pochopila. Krásou se matce rovnat nemohla, jednu přednost jí však nikdo nemohl upřít, byla racionální. Však to po ní odjakživa chtěli. Matka nejvíc. Buď rozumná, říkávala, když odjížděla a malou uplakanou holčičku nechávala na venkově. Zase u jiných příbuzných. Musíš být rozumná, tvrdila jindy, když už rajzovaly společně a zrovna nebylo co do úst. Rozumná, to bylo to slovo. Magdaléna ho nenáviděla. Do chvíle, než objevila jeho ekvivalent. Racionální. To znělo docela jinak. Přísně, ale i vznešeně a odhodlaně. Rrrracionální! Rachotilo, jako by rytíř navlékal brnění. Oblíbila si ho. Taková, pokud možno, bude. Taková už je. Takové bude toto století. Že to nechápe matka ani většina jejích kolegů a přátel, ji nijak zvlášť nepřekvapovalo. Vesměs lidé, kteří všechen svůj čas a energii, za cenu setrvalého strádání, rezignace na slušný život a na minimum sebeúcty, věnují chimérám a ještě se při tom z nějakého záhadného důvodu tváří jako proroci jediné pravé víry.

Záda se nepatrně zachvěla. Matka vzdychla a otevřela okno.

„Pozdravuj Lidušku," řekla, stále obrácená zády, jako by mluvila k někomu tam dole. Potom se konečně otočila. „Dobrá, měla bys jít. Ať ti to neujede. Nádraží je daleko. Než si křupani rozmysleli, jestli ho tu chtějí, blíž už jim koleje přivést nemohli."

„Nádraží je daleko skoro všude," namítla Magdaléna.

„Právě," rozhodila matka rukama.

Magdaléna Cecílie ještě chvíli čekala. Když se ničeho dalšího nedočkala, přikročila k matce a objala ji. Matka to strpěla, sklonila se a políbila dceru do vlasů. Nebyla jen hezčí, byla i o dost větší. Vznosná postava měla na její kráse nemalý podíl.

„Opatruj se," vyprovodila Magdalénu ze dveří, „a piš mi. Co čtrnáct dnů, nezapomeň."

Ale kam, pomyslela si Magdaléna. Zavřela za sebou, propletla se bludištěm hotelových chodeb, herecké pokoje byly ty nejzastrčenější, v nejvyšším patře, seběhla tmavým schodištěm a vyrazila směrem ke špatně umístěnému nádraží. Kam jí má psát? Tam, kam obvykle, samozřejmě. Poste restante. Což ovšem znamená, že většina dopisů matku dostihne s několikatýdenním zpožděním, pokud vůbec. Také jako obvykle. Byl to problém, doufala, že poslední. V Praze na ni čeká spousta práce. Je toho hodně, co bude muset zvládnout, a nebude to jednoduché. To ale budou úkoly, nikoli problémy. Problém je věc, která člověka trápí, aniž by ji mohl jakkoli ovlivnit. Tak si to alespoň sama definovala. Úkolů, ty nejtěžší si ostatně každý často dává sám, není třeba se obávat. Například si bude muset koupit kabát. Jakmile trochu našetří, po něčem se poohlédne. Ještě nemrzlo, foukal však studený vítr, nasáklý vlhkostí. Zalézal všude, a kromě toho, počasí se brzy změní. Včera se měsíc šklebil z rudého kruhu. Neklamné znamení, že se blíží mráz, řekla by Magdalénina babička. Magdalénina venkovská babička. Ostatně jediná, kterou měla. Někde samozřejmě musela být ještě jedna, tu ale nikdy neviděla a nejspíš ani neuvidí. Matka nechtěla prozradit, kdo byl jejím otcem. Tvrdila, že to neví. A jestli si někdo myslí, že se

za to stydí, tak se plete, křičela. Dál se o tom odmítala bavit. To první jí Magdaléna Cecílie nevěřila, to druhé celkem ano. Jinak by byla nedopustila, aby v rodném listě její dcery stálo bolestivé konstatování: *otec neznámý*.

Před budovou čekaly dva povozy. Koňům nezbývalo než zůstávat venku. Všichni ostatní se do poslední chvíle tísnili v čekárně, dávajíce přednost zatuchlé útulnosti před čerstvým, ale lezavým povětřím. Vlak od Budějovic přijel přesně a na minutu přesně také odjížděl. Zvonili poledne, když znovu vyrazil. Houkání přehlušilo hvizd výpravčího, křik prodavače preclíků i výskot nedočkavých dětí. Tolik hluku, jako by nádraží zatoužilo předvést naráz všechny zvuky, které je schopno vyloudit. Při tom hvizdu, přece jen dost pronikavém, aby ho postřehla i v té kakofonii, se Magdaléně Cecílii na okamžik zastavilo srdce. Rozběhlo se spolu s vlakem. Když se konečně hnul, tlouklo až příliš. Měla chuť vstát, běžet za mašinfírou a vyměnit si místo s lokomotivou. Nebo mu aspoň potřást rukou. Proběhnout všemi vagony tam a zase zpátky. Pozdravit spolucestující a povědět jim, jak je šťastná. Zůstala samozřejmě sedět. Tiše a způsobně. Na tvrdé lavici, zato u okýnka. Nakonec stačilo, že běží krajina. Vesnice střídaly louky, remízky a rozoraná pole. Listí ještě neztratilo zářivé barvy, a už se ztrácelo samo. Síla, jako taková neviditelná, na jejíž existenci možno usuzovat toliko podle jejích účinků. Chtěla si poznamenat svůj postřeh. Týkal se větru, nebylo ovšem vyloučeno, že by se mohl vztahovat i na jiné důležité věci. Musela však předložit jízdenku. Průvodčí se tvářil důležitě, ale ne tak důležitě jako Magdaléna Cecílie, když mu ji podávala. Jako by na ní nestálo jen odkud, kam a za kolik. Jako by nesla docela jiné sdělení: Jsem svobodný člověk. Mějte to laskavě na paměti.

6.
Krůta o ničem neví

V pondělí vyšla na Hrdličku noční, aspoň se po nedělním mariáši trochu vyspal. Do služby nastoupil na šestou, celkem se těšil. V noci sloužil rád, obyčejně byl klid. Sem tam povykující opilec, sem tam rvačka, incidenty se točily hlavně kolem hospod. Těch tu měli požehnaně, ale všechny je dobře znal, dovedl si s tím poradit. Většinou se nic zvláštního nedělo. Jak se stíny dloužily, obrysy domů a stromů začínaly ztrácet na ostrosti, měnily tvar i podobu, jednoho by to občas až zmátlo, kdyby se tu nevyznal i po paměti. Zvuky, včetně těch důvěrně známých, znějí ve tmě jinak. Někdy malinko strašidelně. Nejen výkřik, co náhle prořízne temnotu, i naléhavé hlasy nočních ptáků, kterých se ve větvích a v zákoutí půd ukrývá víc, než by člověk čekal, kočičí mňoukání podobající se nářku nebo spadlé listí, šustící člověku za zády jako šouravý krok neviditelného starce.

Tak nějak to bude i s tím psem. Už čtyři lidi mu hlásili, že slyšeli divné vrčení. Teda lidi… dva kluci a jeden výrostek. Napřed myslel, že si z něj jen utahujou. Že se na něj smluvili, aby měli povyražení. Tou čtvrtou ale byla Mařenka Stoklasová, zdvořilá školačka odnaproti. Dívka ze slušné rodiny, na

lumpárny ji neužilo. První zmínka o tom zlověstně znějícím zvuku padla počátkem léta. Cosi jako vrčení velikého psa, říkali. Psa ani jiné zvíře ovšem nikdo ze svědků nezahlédl. Všichni ho jenom slyšeli. Vždycky za šera, pokaždé v jiné ulici, na místech značně od sebe vzdálených. Kdyby to měl Hrdlička brát vážně, musel by připustit, že mu na Žižkově řádí ne jeden, ale celá smečka zdivočelých a navíc neviditelných psů. Vážně to moc nebral, co si o tom všem má myslet, však taky nevěděl.

Na první obchůzku vyrazil v sedm. Přestalo pršet, jenomže nad Vítkovem už se šikovala nová mračna. Hned zkraje ho náhoda přivedla na Kostnické náměstí. Pekarová, ta, co na něj předevčírem dorážela, domovničila ve vedlejším domě. Náhoda, co jiného. V devítce už dobrých dvacet let provozoval hostinec jistý Krůta, křestním jménem Rudolf. Očistec byl pajzl hodný toho jména, Krůta ale míval všechno celkem v cajku. Přesto nebylo od věci trochu to tam omrknout. Někde se začít musí. Ruda zrovna vyšel ven, nalokat se čerstvého vzduchu, jak tvrdil. Postával na chodníku, kouřil… Dělával to párkrát za večer, venku mu cigáro líp chutnalo. Minutka, dvě, kelnerka si poradí, jen ať si zvyká, říkával. Ačkoli Fanča, tak se ta kelnerka jmenovala, u něj dělala roky a zvyklá musela bejt dávno na všechno.

„Jdeš na jedno, nebo mám čekat něco horšího?“ zeptal se Hrdličky.

„Ani jedno, ani druhý, jenom jdu kolem. Slota, co? Už to zase začíná.“

„Svinstvo jako všechno,“ opáčil hostinský, „berou mě kolena, hlavně to levý.“

„To mi povídej! A lepší to nebude. Zas až do jara.“

„Nebude. Lepší už to bylo. Jaro už to taky nevytrhne. Kolik ti je?“

„Dvaačtyřicet.“

„Mně táhne na padesátej.“

„Poslyš, Rudo, Pekarovou, tu domovnici odvedle, znáš?“

„Aby ne, tu tady zná každej. Má bejt?“

„Celkem nic, jenom… Je ona…“ chtěl říct normální, ale pak si to rozmyslel. „Jak ona na tom je?“

„Je to otravná bába. Nebo jak to myslíš?“

Krůta se domníval, že shání někoho na výpomoc. Pekarovou by nedoporučoval, ta je ráda, že ještě zvládne svůj barák. Může se mu poohlídnout po někom jiným. Hrdlička s díky odmítl. O to nejde, jen nedávno s ní náhodou mluvil a přišla mu kapku, no… kapku zmatená. Ty šílenosti hospodskýmu vykládat nechtěl, musel ale aspoň naznačit, kam tím vyptáváním míří. Ruda se zamyslel.

„To bych neřek. Rád ji nemám, ale svoje jakž takž zastane. Třeba si cvakla,“ navrhl nakonec, „i když žádná násoska to není, o tom bych věděl.“

Třeba. Hrdlička pokýval hlavou, třeba neměla den. Nebo se mu to jen zdálo, kolikrát je taky po celým dnu ztahanej jako pes. A co ten Kanarfogel, ten z podkroví, toho Ruda zná? Toho starýho? On je tam i ňákej mladej? Ne, není, totiž jeden mladej u něj bydlí, ale ten se jmenuje jinak. Kanarfogel je tu, pokud ví, jeden jedinej. Ten Žid. Ten krejčí… Kterýho teda Hrdlička myslí? Proč se proboha ptá kterýho, když je tu jen jeden.

„Toho, cos povídal, toho krejčího.“

Toho Krůta moc nezná, do putyky nepáchne. Pročpak, něco proved?

„Ne, ne, asi ne. To ta Pekarová se o něm zmínila, že snad dělá po baráku ňákou rotyku. Já ho taky neznám, nikdy jsem ho neviděl.“

„Kanarfogel? Blbost, ten je tam věčně zalezlej, nikdo o něm ani neví. Chodívá akorát na procházky a v pátek navečer do templu nebo kam. Ale to jenom někdy. Jinak všechno obstarává ten mladej a to je taky tichá voda. Kdepak rotyku, to není jejich štyl."

Ruda típnul cigáro. „Tak si nedáš?"

„Dneska ne, musím jít. Sotva jsem začal."

„Tvoje škoda," pravil hostinský, zbytek cigára uložil do sáčku a strčil si ho do kapsy.

Šetřílek, pomyslel si četník. Kouření holt leze do peněz. V duchu se pochválil, že tomuto zlozvyku neholduje. Zvedl se vítr, znovu začínalo pršet. Rozloučili se rychle, aniž by si všimli ohnivého jazyka, který se právě v tom okamžiku náhle vymrštil z jednoho z podkrovních oken a hned se do něj zase svinul zpátky jako do hadí tlamy.

7.
Pravá, levá...

Kanarfogel vyhlédl z okna a ujistil se, že Eliáš zmizel za rohem. Pak teprve vyšel z domu. Mířil opačným směrem, ale synovce vždycky nechal raději odejít, aby nemyslel, že ho chce kontrolovat, nebo dokonce doprovázet. Chlapec nedávno oslavil osmnáctiny, nebyl už ve věku bezradné vztahovačnosti, přehnaných reakcí a trucu. Podle Maxe v něm nebyl snad nikdy. Citlivý, to ano, ale nevzpomínal si, že by se někdy choval jinak než normálně. Tím spíš se na jeho pocity snažil brát ohled. Pokud se soužití v malém bytě, který mnoho soukromí neposkytoval, nemělo stát nesnesitelným, jistou vzájemnou ohleduplnost přímo vyžadovalo.

Odhodlaně vykročil do ranní tmy. Nebyla úplná, většina oken dávno svítila. Hned taky někoho potkal, pozdravil, ulicí chvátalo pár lidí, tou další zas o něco víc, na Karlově třídě musel zvolnit, aby do někoho nevrazil. V půl sedmé už všechno bylo v pohybu, dělat se musí, pošmourné zimní ráno na tom nic nemění. Ani pro něj ne, ale napřed se musel projít. Než se začne hrbit nad šicím strojem, potřeboval si protáhnout kostru. Jeho *ecmot*, strom smrti, pomalu vysychal. Navzdory pravidelné chůzi mu ve větvích začínalo skřípat, jak

nezadržitelně tuhly a křehly zároveň. Nejraději chodil hned po ránu. Nejednalo se jen o zdraví, v každodenní procházce se časem seběhly potůčky nejrůznějších potřeb. Slily se do jednoho proudu, který byl kdovíproč překvapivě silný. Nepotřeboval se v tom vyznat, stačilo, že o tom věděl. Snažil se udržet tempo a nezpomalit, ani když stoupal, což se dělo skoro pořád. Až zdolá Parukářku, čeká ho to nejlepší. Žižkovská hřebenovka, jak nazýval pěšinu vedoucí z Vrchu svatého Kříže na další kopec.

Konečně vylezl nahoru, za dobu o něco delší a s dechem o něco kratším, než by si býval přál. Tma rychle přestávala být tmou. Měnila se v šero, které dál řídlo. Nakonec se zbarví do popelavě šedé a tak už to zůstane. Celý den, nejspíš i celou zimu. Jen co se ocitl na rovině, nohy přilnuly k cestě, samy si ji našly, nedopřály mu oddechu. Pravá, levá, pravá, levá, Adonai, Elohim, Adonai, Elohim… I slova se v hlavě rozeběhla sama od sebe, v rytmu chůze, rychle a nezadržitelně. Dávný zvyk. Někdejší cvičení adepta tajného vědění, jedno z mnohých. Nikdy ho nedokázal přivést k dokonalosti, podobně jako většinu těch ostatních. Na rozdíl od nich však nezmizelo v nenávratnu. Přilnulo k nohám. Jakmile se spolu s nimi dalo do pohybu, bylo těžké přestat. Člověk si musel poručit. Nebo někoho potkat…

Přímo před ním stál kluk, spíš ještě chlapeček, a po nohou si vší silou šlapal. Schválně. Pravou dupl na levou, potom obráceně a zase znova.

„Co to děláš?“ Kanarfogel ho chytil za rukáv.

„Nic, nech mě,“ zkusil se mu vytrhnout.

Pustil ho.

„Nikomu neubližuju.“

„Jak to, že nikomu, copak ty jsi nikdo?“

„Ne," odpověděl, když se nad tím chvíli zamyslel.

„No vidíš... Nejsi nikdo, jsi někdo. Takže někomu přece jen ubližuješ."

„Nene, to se nepočítá. Ty mě pleteš."

„Ale kdepak, ty se pleteš. Proč to děláš, musí tě to bolet. Vadí ti ty boty? Chceš je zničit?"

Zavrtěl hlavou. „Ty už jsou zničený. Samy od sebe," dodal rychle, „za to já nemůžu."

„No dobře," řekl Kanarfogel a posadil se na kámen. Čekal, jestli se ještě něco dozví.

„Bolí to. Děsně. Ale to já právě chci."

„Aha, a proč?"

Viděl, jak jazykem zkoumá mezeru po mléčných zubech. Zajížděl jím tam a zase zpátky. Jinak nic.

„Taky to někdy dělám. Je to k ničemu, ale nemůžu si pomoct."

„Dupeš si na nohy?"

„To ani ne, dělám jiný věci, co bolí. Buď hned, nebo až potom. Opiju se a pak mě bolí hlava. Nebo jdu schválně tak daleko, aby mě co nejvíc bolely nohy."

Už hodně dávno se neopil. Kdoví proč to řekl. Bylo to to první, co ho napadlo. Snad myslel, že kluk z periferie tohle bude znát.

„Nevím jak ty, ale já to dělám proto, abych zapomněl, že mě vlastně bolí něco úplně jinýho. Víš, jak to myslím? Dělám to, když je mi smutno. Tak smutno, že se to nedá vydržet."

„Mně umřel děda."

„To je špatný. A rodiče máš?"

„Mámu. A čtyři sestry, Líbu, Růžu, Tonču a Máňu. Táta umřel. Ale to jsem byl ještě malej. Neměl jsem o tom páru. Ani smutnej jsem nebyl. Teď už jsem velkej."

„Kolik ti je? Šest?“

„Trefa. Jdu do školy.“

„Není trochu brzy? No jo, tys potřeboval čas na to dupání. Jenže ono nepomáhá. Nebo jen na chvíli. Zkusil bych něco jinýho.“

„A co?“

„Víš, jak jsem říkal, že jsi někdo a ne nikdo? To byla pravda, ale teď na to zkus zapomenout. Začneme zase od začátku. Představ si, že vážně nejsi nikdo. Jako bys byl neviditelnej, chápeš? Jaký by to bylo? Umíš si to představit?“

„Skvělý!“

„A proč?“

„Moh bych dělat, co bych chtěl. Nikdo by na mě nemoh.“

„Trefa. Neviditelnej může dělat cokoli, co se mu zlíbí. Už se nemusí starat sám o sebe. Místo toho pomůže někomu jinýmu, kdo tohle ještě neumí. A kdo to potřebuje. To stačí. Kouzlo začne fungovat.“

„A komu? Dyť jsem malej.“

„Na něco přijdeš. Před chvílí jsi říkal, že jsi velkej. Měl jsi pravdu.“

„Je to kouzlo?“

„Zkus to, uvidíš… Musím jít, je moc hodin.“

Zdržel se, ale z kopce to šlo rychle. Když u Prokopa odbíjeli osmou, singerovka už konejšivě předla.

8.
Kabát v barvě holubičí šedi

Vlak často stavěl, občas někde čekal, cesta už trvala tři hodiny. Magdaléně Cecílii to nevadilo. Chvíli četla noviny, poprvé v životě si je sama koupila. Pak se dívala z okna, ale kdyby se jí někdo zeptal na jméno poslední zastávky, nevěděla by, co odpovědět. Stejně jako nevěděla, o čem se bavili lidé kolem ní. Pořád se střídali. Vnímala spíš rytmus kolejí a melodii hlasů, jen sem tam zachytila útržek hovoru. Párkrát někoho zajímalo, kam jede. Řekla, že do Prahy. Přestože se otázka i odpověď opakovaly, nemohla si pomoct a pokaždé se usmála. Ani všeteční spolucestující to většinou nepřešli jen tak. Praha! volali. Praha je Praha! Případně, na ja, Prag, goldene Prag… Někdy se spokojili s tímto nicneříkajícím konstatováním, jindy hlavní město vzrušeně chválili, nebo naopak hanili. Neměla chuť naslouchat jednomu ani druhému, tím méně se k tomu jakkoli vyjadřovat. Maximálně pokývala hlavou, což obvykle stačilo. Někteří, kupodivu z obou táborů, na odchodu dodávali: Pozdravujte v Praze. To udělá. Časem se jistě najde někdo, komu by to mohla vyřídit. Byla ráda, když se po každém takovém vyrušení mohla ponořit zpět do proudu vlastních, příjemně neurčitých myšlenek.

Stužky kouře povlávající nad komíny, vítr škubající větvemi a prohánějící listí ještě i na samé zemi vyvolaly přízrak nadcházející zimy a s ním opět vidinu nového kabátu. S kožešinkou na límci a kolem rukávů, pokud možno. Několikrát v duchu přepočítala peníze, které ještě neměla a se kterými, až je mít bude, musí zacházet s největším rozmyslem a opatrností. Kabát potřebuje, to je jasné. A když už, měl by vypadat. To není žádný kapric, na dojmu záleží, na tom prvním zvlášť. Jinak samozřejmě bude šetřit. Nesmí ztratit ze zřetele smysl toho všeho, budoucí studium. Tajemství, o němž se zatím nikdo nesměl dozvědět. Matka, teta, kdokoli další… Kdyby věděli, oč se Magdaléně Cecílii skutečně jedná, nedovolili by jí udělat ani ten první krok. Dostat se do Prahy a začít vydělávat. Neměla by šanci. Možná ji stejně nemá, může se však alespoň pokusit. Kdyby jen tušili, musela by navždy zůstat u společnosti, buďto jako špatná herečka, nebo jako poskok a holka pro všechno. Nejspíš oboje, tak jako většina jejích členů. Ani matka, ta okouzlující diva, nebyla výjimkou. Když na to přišlo, látala heroina a tragédka Betty Noire kostýmy a roznášela letáky jako všichni ostatní. Matčinu hereckému pseudonymu se Magdaléna usmála stejně bezděčně jako slovu Praha. Jen zlomyslněji. Ačkoli, znalá divadelního žargonu, musela uznat, že příjmení Šnajdrová vážně není nejvhodnější. Kouzlo nechtěného, s takovým si divadlo dokáže snadno poradit. S jinými, pro normální trochu slušný život důležitými věcmi, už méně. Slušný život, právě ten byl největším snem Magdalény Cecílie. To bylo to finální tajemství. Kabát, stejně jako peníze, a dokonce i vytoužené studium, měly být především prostředkem k jeho dosažení.

Někdo by mohl namítnout, že peníze, v případě, že by jich byl dostatek, přece stačí. Velmi by se mýlil. Mladá žena,

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Nech zajíce běžet**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.